

Warszawa, 9 kwietnia 2026 r.

Poziom i struktura minimum socjalnego w cenach z IV kwartału 2025 r.

W tej informacji przedstawiono wartości minimum socjalnego dla warunków cenowych panujących w czwartym kwartale 2025 r. Szacunki opracowano na podstawie notowań cen udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny. Minimum socjalne to wzorzec konsumpcji niezamożnych gospodarstw domowych. Przewidziano w nim taki zakres i poziom zaspokajanych potrzeb, aby osobom w gospodarstwie domowym umożliwić reprodukcję sił życiowych, posiadanie i wychowanie potomstwa oraz utrzymanie więzi społecznych.¹ Wartości minimum socjalnego są punktem odniesienia w analizach i działaniach partnerów społecznych, instytucji publicznych (np. wymiar sprawiedliwości, urzędy skarbowe, uczelnie wyższe) oraz podmiotów prywatnych (np. banki, NGO).²

Tabela 1. Minimum socjalne: dane za IV kwartał 2025 r., w zł

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	(M + K)/2	M + K	M + K + DM	M + K + DS	M + K + DM + DS	M + K + DM + 2 x DS	(M + K)/2	M + K
Żywność	493,95	987,90	1 381,73	1 496,63	1 890,45	2 399,18	472,18	944,36
Mieszkanie:	757,66	1 100,33	1 500,96	1 500,96	1 908,79	2 312,95	757,66	1 100,33
- użytkowanie i energia	661,67	983,00	1 366,38	1 366,38	1 738,56	2 102,42	661,67	983,00
- wyposażenie	95,99	117,33	134,58	134,58	170,23	210,53	95,99	117,33
Edukacja	39,49	78,99	141,58	304,80	367,40	632,70	0,00	0,00
Kultura i rekreacja	193,00	288,68	373,56	384,47	469,34	565,13	170,85	267,38
Odzież i obuwie	78,56	157,12	224,46	226,69	294,03	363,60	61,88	123,76
Ochrona zdrowia	63,92	121,57	180,49	184,88	243,81	307,12	141,23	276,18
Higiena osobista	61,40	119,52	140,83	173,85	195,98	250,54	50,16	97,03
Transport i łączność	132,60	233,92	595,23	611,95	611,95	628,68	134,90	229,81
Pozostałe wydatki	145,65	216,16	272,33	293,05	299,09	298,40	143,11	212,72
Razem	1 966,23	3 304,19	4 811,17	5 177,28	6 280,84	7 758,30	1 931,97	3 251,57
- na 1 osobę	1 966,23	1 652,10	1 603,72	1 725,76	1 570,21	1 551,66	1 931,97	1 625,79

Symbole: M – mężczyzna w wieku 25-60 lat, K – kobieta w wieku 25-60 lat, (M + K)/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety, DM – dziecko młodsze w wieku 4-6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13-15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

Źródło: obliczenia IPiSS na podstawie danych GUS.

Jednym z ważnych warunków funkcjonowania gospodarstw domowych jest sytuacja na rynku pracy. Stopa bezrobocia rejestrowanego, będąca wprawdzie na niskim poziomie, wzrosła

¹ Por. Golinowska, Kurowski 2018, s. 38.

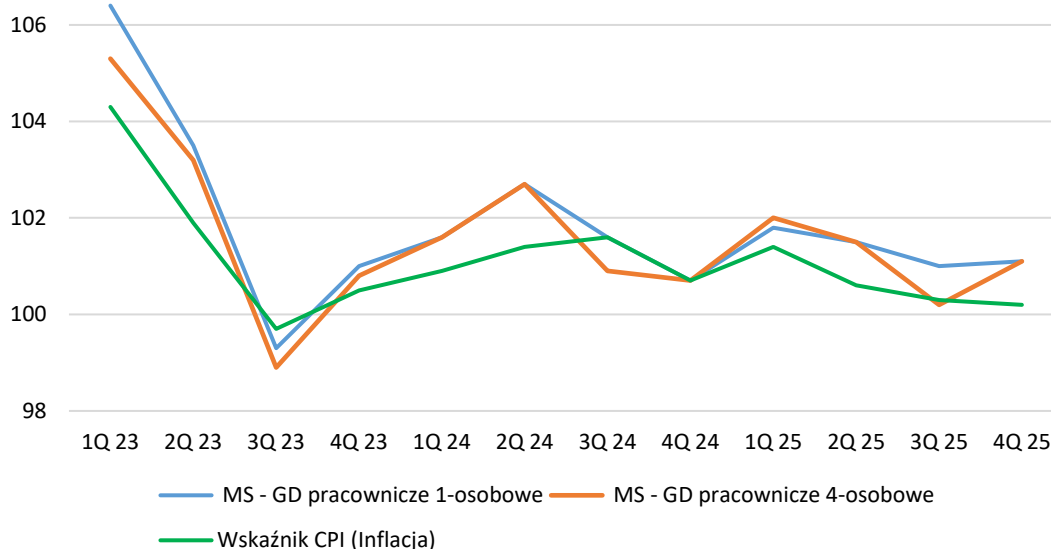
² GUS posługuje się wartościami minimum socjalnego do wyznaczania zagrożenia niedostatkiem; kategoria ta nie jest sferą ubóstwa, wyznacza raczej jej górną granicę (por. GUS 2025, Kurowski 2022).

z poziomu 5,1% w IV kwartale 2024 r. do 5,7% na koniec 2025 r. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych sięgała 887,9 tys. osób. W porównaniu do III kwartału 2025 r. stanowiło wzrost o 21,8 tys. osób, lecz w relacji do IV kwartału 2024 r. był to przyrost o 101,7 tysięcy osób. Ponadto aż 85,9% zarejestrowanych bezrobotnych (763 tys. osób) nie miało prawa do zasiłku. Przeciętne wynagrodzenie brutto w IV kwartale 2025 r. w gospodarce narodowej wyniosło 9 197,79 zł. W porównaniu do III kwartału 2025 r. jego nominalny oraz realny wzrost wyniósł odpowiednio 4,9% i 4,7%. W odniesieniu do poziomu z IV kwartału 2024 r., wartość przeciętnego wynagrodzenia wzrosła nominalnie o 8,5% oraz realnie o 5,9% (por. GUS 2025 b).

Wartość minimum socjalnego w IV kwartale 2025 r. dla osoby samotnie gospodarującej w wieku do 60 lat wyniosła 1 966,23 zł (oraz 1 931,97 zł dla osoby w wieku powyżej 60 lat). W gospodarstwie rodziców z dzieckiem starszym minimum socjalne wyniosło 5 177,28 zł, natomiast w rodzinie z dwójką dzieci oszacowano je na 6 280,84 (por. Tabela 1).

W odniesieniu do poziomu z IV kwartału 2024 r., wartości minimum socjalnego z badanego okresu wzrosły od 4,8% w gospodarstwie rodziców z dzieckiem starszym do 5,5% w 1-osobowym gospodarstwie pracowniczym, przy niższej (2,5%) wartości wskaźnika CPI (por. GUS 2025). Natomiast w porównaniu z wartościami z III kwartału 2025 r., dynamika minimum socjalnego wyniosła od 0,9% (pracownicze i emeryckie gospodarstwa 2-osobowe) do 1,1% (pracownicze gospodarstwa osoby samotnej oraz rodziców z jednym dwojgiem oraz trojgiem dzieci). Wartość wskaźnika CPI w tym czasie sięgała 0,2% (por. Wykres 1).

Wykres 1. Dynamika minimum socjalnego w latach 2023-2025 na tle wskaźnika inflacji (poprzedni kwartał = 100)

Symbole: GD – gospodarstwo domowe, MS – minimum socjalne.

Źródło: opracowanie własne.

Na wyższą dynamikę minimum socjalnego od wskaźnika inflacyjnego duży wpływ miała wyższa wycena modelowych wydatków za utrzymanie mieszkania, transport i łączność oraz za żywność. Wydatki na użytkowanie mieszkania i nośniki energii wzrosły od 1,9% w gospodarstwach trzyosobowych do 2,4% w gospodarstwach jednoosobowych, przy niższym

(0,8%) wskaźniku CPI (Wykres 2).³ Wzrost wydatków na transport i łączność był najniższy dla gospodarstw emeryckich (wzrost o 0,3 – 0,4%). W gospodarstwach pracowniczych najwyższa dynamika dotyczyła gospodarstwa osoby samotnej (wzrost o 3,4%), w pozostałych gospodarstwach kształtowała się na poziomie 2,0 – 2,1% (przy stabilizacji wskaźnika CPI dla transportu i przy nikłym wzroście dla łączności +0,7%). Wydatki na żywność delikatnie wzrosły – od 0,4% w gospodarstwach emeryckich do 0,7% w gospodarstwie rodziców z dzieckiem młodszym – przy wskaźniku CPI wskazującym na spadek o 0,3%.⁴

Dynamika wydatków na edukację w pracowniczych w gospodarstwach bez dzieci (3,6 – 3,7%) była zbieżna z wartością wskaźnika CPI (3,3%). W gospodarstwach z dziećmi wzrost ten był skromniejszy: od 1,9% w gospodarstwie z dwójką dzieci do 2,3% w gospodarstwie rodziców z dzieckiem starszym. Modelowe wydatki na odzież i obuwie wzrosły od 1,3% (gospodarstwo z dzieckiem starszym oraz rodzina z trójką dzieci) do 1,5% (gospodarstwa emeryckie oraz gospodarstwo rodziców z dzieckiem młodszym), przy ponad dwukrotnie wyższym wskaźniku CPI (3,6%).

W zakresie potrzeb zdrowotnych w pracowniczych gospodarstwach bez dzieci wycena koszykowa wskazująca na stabilizację była zbieżna ze wskaźnikiem CPI (+0,5%), natomiast w gospodarstwach emeryckich wzrost ten osiągnął 1,9%. W gospodarstwach z dziećmi najwyższa dynamika dotyczyła rodzin z dwójką i trójką dzieci (+2,4%).

Tabela 2. Struktura minimum socjalnego – IV kwartał 2025 r., w %

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	(M + K)/2	M + K	M + K + DM	M + K + DS	M + K + DM + DS	M + K + DM + 2 x DS	(M + K)/2	M + K
Żywność	25,1	29,9	28,7	28,9	30,1	30,9	24,4	29,0
Mieszkanie:	38,5	33,3	31,2	29,0	30,4	29,8	39,2	33,8
- użytkowanie i energia	33,7	29,8	28,4	26,4	27,7	27,1	34,2	30,2
- wyposażenie	4,9	3,6	2,8	2,6	2,7	2,7	5,0	3,6
Edukacja	2,0	2,4	2,9	5,9	5,8	8,2	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	9,8	8,7	7,8	7,4	7,5	7,3	8,8	8,2
Odzież i obuwie	4,0	4,8	4,7	4,4	4,7	4,7	3,2	3,8
Ochrona zdrowia	3,3	3,7	3,8	3,6	3,9	4,0	7,3	8,5
Higiena osobista	3,1	3,6	2,9	3,4	3,1	3,2	2,6	3,0
Transport i łączność	6,7	7,1	12,4	11,8	9,7	8,1	7,0	7,1
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: obliczenia IPiSS na podstawie danych GUS.

Wydatki na wyposażenie mieszkania spadły: najbardziej w gospodarstwach dwuosobowych (-2,8%), najmniej w gospodarstwach pięciosobowych (-1,9%), przy

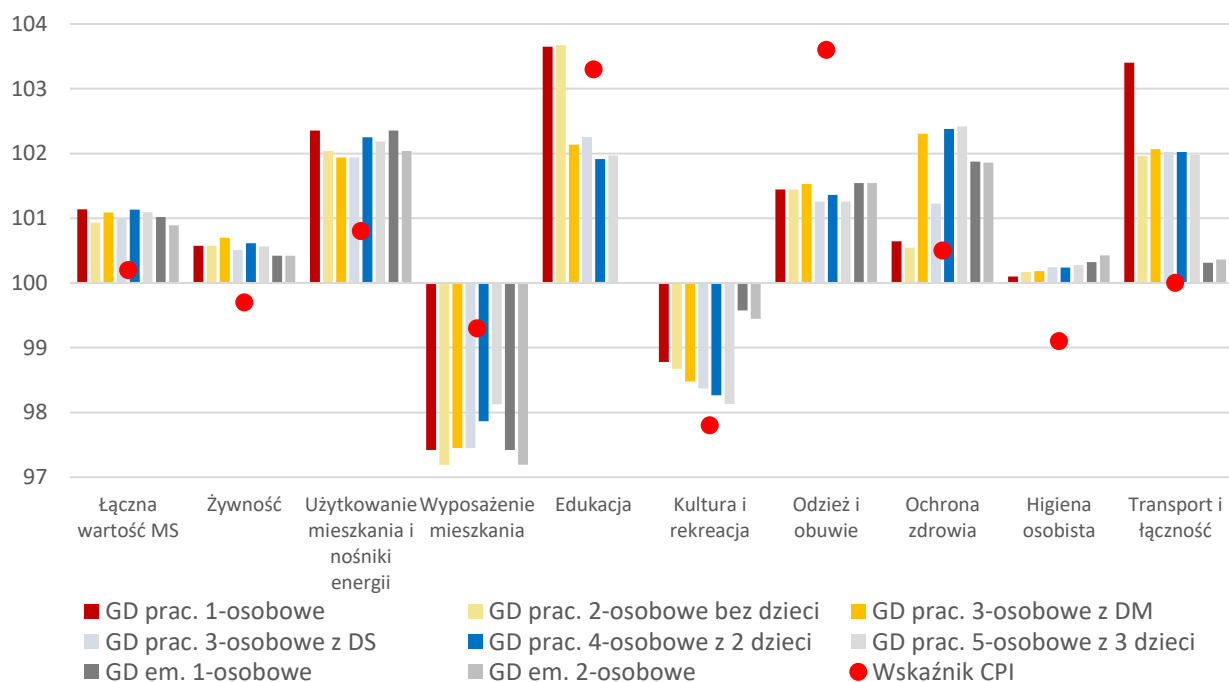
³ Najbardziej wzrosły nośniki energii: od 2,7% w gospodarstwach trzyosobowych do 3,3% w gospodarstwie 1-osobowym (przy wskaźniku CPI na poziomie 0,8%). Opłaty za czynsz i pochodne wzrosły o 1,1%, zaś opłaty za dostarczenie wody i inne usługi komunalne o 0,8% (wskaźnik CPI 0,8%).

⁴ W przypadku grup produktów takich jak mleko, sery, jaja i warzywa wycena była niższa od wartości odpowiednich wskaźników CPI. W pozostałych grupach wycena wartości produktów przewyższała poziom wskaźników CPI. W przypadku produktów zbożowych dodatkowo zastosowano konieczne korekty techniczne (dostosowanie wag reprezentant produktów).

wskaźniku CPI wskazującym na spadek o 0,7%. W zakresie potrzeb na kulturę i rekreację, w gospodarstwach pracowniczych spadek wydatków koszykowych był zbliżony z poziomem wskaźnika CPI, zaś w gospodarstwach emeryckich skala spadku była niższa (Wykres 2).

W przypadku wydatków na higienę delikatny ich wzrost (od 0,1% w 1-osobowym gospodarstwie pracowniczym do 0,4% w 2-osobowym gospodarstwie emeryckim), przewyższał wartość wskaźnika CPI wskazującego na spadek cen (-0,9%).

Wykres 2. Zmiana wartości minimum socjalnego w IV kwartale 2025 r. na tle inflacji (III kwartał 2025 r. = 100)

Symbole: GD – gospodarstwo domowe, GD prac. – pracownicze gospodarstwo domowe, GD em. - emeryckie gospodarstwo domowe, DM – dziecko młodsze w wieku 4-6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13-15 lat. Uwaga: wskaźnik CPI dla transportu (na wykresie) wynosi 99,8, dla łączności 101,8.

Źródło: opracowanie własne.

Opracował: dr Piotr Kurowski

Bibliografia

Golinowska, S., Kurowski, P., 2018. Koszykowe linie ubóstwa. W: S. Golinowska, *O polskiej biedzie w latach 1990-2015. Definicje, miary, wyniki*. Warszawa: WN Scholar.

GUS 2025 a. Ubóstwo w Polsce w latach 2023 i 2024. Analizy statystyczne. Warszawa: GUS. Dostęp: <https://publikacje.new.stat.gov.pl/portaal-publikacje/ubostwo-w-polsce-w-latach-2023-i-2024>

GUS, 2025 b. Kwartalne wskaźniki makroekonomiczne. Warszawa: GUS, dostępne na <https://stat.gov.pl/wskazniki-makroekonomiczne/>

Kurowski, P., 2022. Rola minimum socjalnego i minimum egzystencji w Polsce w ujęciu historycznym. *Polityka Społeczna*, nr 23T, s. 37-44.